

УДК 342.7:341.654.5

МОДЕЛІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ У СПРАВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ: КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ

Б. С. Мукал,

аспірант кафедри європейської інтеграції та права, Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

У статті з'ясовано суть поняття “модель” і наведено критерії поділу моделі національних інститутів у справах Європейського суду з прав людини, а це: структура інституту, основні принципи функціонування, основні інституційні завдання, взаємодія з різноманітними суб'єктами. На основі критеріїв поділу проаналізовано структурно-організаційні засади діяльності моделей національних інститутів у справах Європейського суду з прав людини в системі органів державного управління на центральному та регіональних рівнях двох із країн-засновників Ради Європи – Федеративної Республіки Німеччина та Великобританії з інститутом Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини.

На основі порівняння досліджуваних моделей виокремлено особливості інституту Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини, визначено основні шляхи його удосконалення.

Ключові слова: Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ), національні інститути у справах ЄСПЛ, модель національних інститутів у справах ЄСПЛ, структура національних інститутів у справах ЄСПЛ, інститут Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ.

B. S. Mukan,

postgraduate student of the Department of European Integration and Law, Lviv Regional Institute of Public Administration of National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

MODELS OF NATIONAL INSTITUTIONS IN THE AFFAIRS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS: COMPARATIVE ANALYSIS

In the article the essence of the concept “model” is explained and criteria for division the models of national institutions on affairs of the European Court of Human Rights are suggested. The main criteria are structure of institution, main principles of functioning, main institutional functions, interaction between various participants. Basing on division criteria author analyzes the structural and organizational principles of activity of the national institutions on affairs of the European Court of Human Rights in the system of public institutions on the central and regional level. Two systems of founding members of the Council of Europe are considered for this purpose- Federal Republic of Germany and the United Kingdom, and comparison is made with the institute of Commissioner of the Government of Ukraine on affairs of the European Court of Human Rights. Specific features of the institute of Commissioner of the Government of Ukraine on affairs of the European Court of Human Rights are described.

Key words: the European Court of Human Rights (ECHR), national institutions of ECHR affairs, model of national institutions of ECHR affairs, structure of national institutions of ECHR affairs, institute of Commissioner of the Government of Ukraine on affairs of the European Court of ECHR.

Б. С. Мукал,

аспірант кафедри європейської інтеграції та права, Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

МОДЕЛИ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИНСТИТУТОВ ПРИ ЕВРОПЕЙСКОМ СУДЕ ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА: КОМПАРАТИВНЫЙ АНАЛИЗ

В статье раскрыта сущность понятия “модель” и приведены критерии разделения модели национальных институтов при Европейском суде по правам человека, а это: структура института, основные принципы функционирования, основные институциональные задачи, взаимодействие с различными субъектами. На основе критериев разделения проанализированы структурно-организационные основы деятельности моделей национальных институтов при Европейском суде по правам человека в системе органов государственного управления на центральном и региональных уровнях двух из стран-основателей Совета Европы - Федеративной Республики Германия и Великобритании с институтом Уполномоченного Украины при Европейском суде по правам человека.

На основании сравнения исследуемых моделей выделены особенности института Уполномоченного Украины при Европейском суде по правам человека, определены основные пути его усовершенствования.

Ключевые слова: Европейский суд по правам человека (ЕСПЧ), национальные институты при ЕСПЧ, модель национальных институтов при ЕСПЧ, структура национальных институтов при ЕСПЧ, институт Правительственно-уполномоченного при ЕСПЧ.

© Мукал Б. С., 2016

Постановка проблеми. Повноваження Європейського суду з прав людини поширюються на 47 країн-членів Ради Європи, що ратифікували Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод. Конвенція містить вказівку на принцип субсидіарності, згідно з яким держави несуть основну відповідальність за забезпечення прав і свобод, гарантованих Конвенцією та протоколами до неї, і користуються свободою розсуду у процесі реалізації її положень.

Парламентська Асамблея Ради Європи неодноразово вказувала на те, що головною причиною недостатнього додержання рішень ЄСПЛ є відсутність ефективних національних механізмів і процедур, здатних забезпечити швидке виконання необхідних заходів, які часто вимагають скоординованих дій національних органів влади. Відповідно до Закону України “Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини” виконання рішень Суду покладається на органи виконавчої влади, які забезпечують здійснення заходів індивідуального та загального характеру, необхідних для належного виконання рішення Суду у справі проти України та усунення недоліків системного характеру, які лежали в основі виявленого ЄСПЛ порушення Конвенції. Потребує дослідження вітчизняна модель Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини, порівняння її з відповідними моделями таких європейських країн, які відомі високим рівнем розвитку національних інститутів захисту прав людини та виконанням рішень ЄСПЛ, з метою визначення та обґрунтування перспектив удосконалення існуючої в Україні моделі Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини.

Для прикладу розглянемо структурно-організаційні засади діяльності інститутів у справах Європейського суду з прав людини в системі органів державного управління на центральному та регіональних рівнях двох із засновників Ради Європи – Федеративної Республіки Німеччина та Великобританії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування моделі в різних сферах суспільної життєдіяльності вивчали багато науковців, зокрема: О.Крюков, С.Слепак, М.Барбарська, Т.Бельська, І.Костенок, В.Наконечний.

Грунтовне дослідження основних світових моделей державного управління здійснили Ю.Барішніков, В.Бережний та І.Бегей. Науковець О.Хорошенко на основі узагальнення і порівняння найбільш поширених у світі моделей

публічної служби визначив основні тенденції їх розвитку та концептуальний підхід до формування нової моделі публічної служби в сучасній Україні.

Водночас модель нашого національного інституту у справах Європейського суду з прав людини залишається малодослідженою.

Мета статті – запропонувати та обґрунтувати перспективи вдосконалення існуючої в Україні моделі Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини.

Досягнення поставленої мети вбачається у вирішенні таких завдань: провести порівняльний аналіз моделей національних інститутів у справах Європейського суду з прав людини окремих країн Ради Європи та інституту Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини в системі органів державного управління на центральному та регіональних рівнях; виокремити особливості національних інститутів у справах ЄСПЛ; визначити шляхи вдосконалення інституту Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини.

Виклад основного матеріалу. Моделювання набуває дедалі більшого значення в різних сферах суспільної життєдіяльності. Зокрема, це моделі соціального забезпечення; місцевого самоврядування; адміністративної юстиції; взаємовідносин органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства; територіальної організації влади; державного управління тощо.

Для з'ясування суті поняття “модель” розглянемо кілька його наукових трактувань. Ю.Барішніков, В.Бережний, С.Слепак, І.Бегей під моделлю в контексті управління розуміють теоретично сформовану цілісну сукупність уявлень про те, як виглядає система управління, яка її структура та функції, як вона взаємодіє з різноманітними суб'єктами, як адаптується до змін. Вона охоплює базові принципи управління, стратегічне бачення, цільові установки і завдання, цінності, структуру і порядок взаємодії її елементів та ін. [1].

Дослідник моделей організації публічної служби О.Хорошенко запропонував визначення поняття “модель організації публічної служби” як систематизовану множину умов і характеристик публічної служби, що розкриває її організаційно-функціональні особливості [2].

Науковець О.Васильєва розробила інституційну модель формування та реалізації державної регіональної політики, в основу якої покладено структурно-організаційні та структурно-функці-

ональні принципи, особливістю якої є розгалужена система горизонтальних і зворотних зв'язків між суб'єктами регіональної політики на всіх рівнях державної організації [3].

Аналізуючи різні визначення поняття “модель” у контексті управління, організації публічної служби, формування та реалізації державної регіональної політики, можна виокремити основні критерії поділу інституційних моделей, зокрема національних інститутів у справах ЄСПЛ: структуру інституту, основні принципи функціонування, основні інституційні завдання, взаємодію з різноманітними суб'єктами.

Інститут Уповноваженого федерального уряду з прав людини Німеччини входить у систему Федерального міністерства юстиції та захисту прав споживачів (структура моделі інституту зображена на рис. 1) [4].

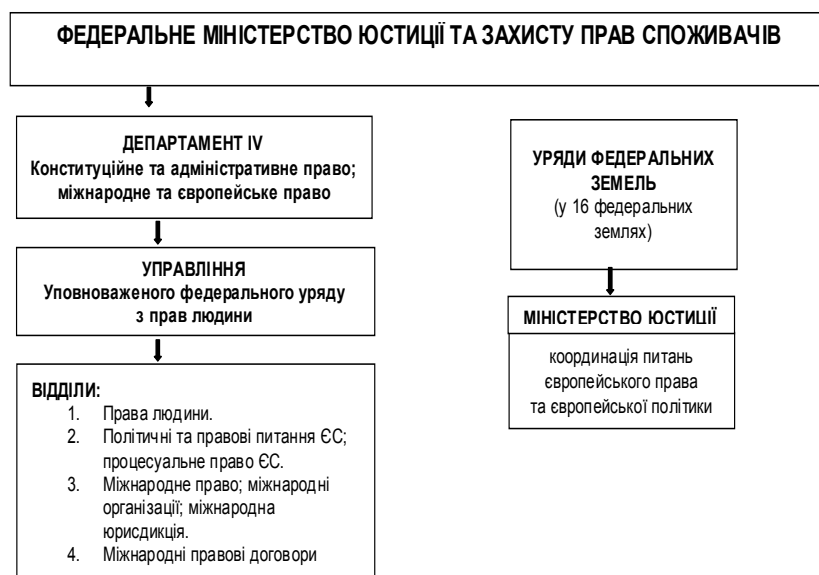

Рис. 1. Структура інституту Уповноваженого федерального уряду з прав людини

До складу Департаменту IV (Конституційне та адміністративне право; міжнародне та європейське право) входить Уповноважений федерального уряду з прав людини, який представляє Федеративну Республіку Німеччина щодо певних міжнародних механізмів, що контролюють дотримання в Німеччині прав людини, узгоджених на міжнародному рівні. Найперше він як уповноважений учасник процесу репрезентує ФРН в Європейському суді з прав людини, а також у комітетах ООН із прав людини; Європейському Комітеті з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню; Європейській комісії проти расизму та нетерпимості; агентствах із

прав людини Європейського Союзу. Крім того, він відповідає за підготовку і реалізацію певних договорів щодо Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи. Уповноважений також є членом Опікунської ради німецького інституту з прав людини [5].

Уповноважений федерального уряду з прав людини здійснює моніторинг виконання рішень ЄСПЛ і щорічно готує звіти щодо прецедентного права ЄСПЛ: про судову практику ЄСПЛ і реалізацію його рішень у справах проти Німеччини та про судову практику ЄСПЛ і реалізацію його рішень у справах проти інших країн за участю Німеччини [6].

Представництво інтересів Німеччини в ЄСПЛ здійснюється агентами, переважно колегіально (згідно з рішеннями ЄСПЛ, оголошеними в 2016–2015 рр. стосовно заяв: 23279/14; 9154/10;3690/10;80442/12; 8824/09 та 42836/12; 9154/10;62198/11; 48144/09) [7].

Модель національного інституту у справах Європейського суду з прав людини Великобританії (для зручності назвемо англійська) входить у систему Кабінету міністрів Великобританії і представлена двома департаментами: Міністерством закордонних справ та у справах Співдружності і Міністерством юстиції. Захист прав людини забезпечує Комісія рівності і прав людини – виконавчий позавідомчий державний орган Великобританії, акредитований ООН як А-статус Національного інституту з прав людини [8].

Міністерство юстиції та Комісія рівності і прав людини підзвітні парламенту, Об'єднаному комітету з прав людини [9].

До завдань Міністерства юстиції у сфері прав людини входять: координація виконання рішень ЄСПЛ і забезпечення доступу до інформації про виконання рішень [10]; координація з підготовки універсального періодичного огляду для ООН, що містить інформацію з виконання рішень ЄСПЛ і діяльності Комісії рівності і прав людини [11].

Під час виконання своїх завдань Комісія рівності і прав людини має різні повноваження, викладені в Законі про рівність 2006 р.: надавати юридичну допомогу в межах компетенції; представляти осіб у судовому процесі, перевіряти дотримання прав людини; звертатися до суду стосовно скасування незаконних актів; проводити

розслідування, надавати оцінки діяльності установ; інформувати населення про свої права та обов'язки; підготувати установчі й нормативні кодекси практики, стимулювати належну практику; надавати гранти.

Відносини з аналогічними Комісіями з прав людини в Шотландії і Північній Ірландії врегульовані Меморандумом про взаєморозуміння [12].

Представництво інтересів Великобританії в ЄСПЛ здійснюється одноособово агентом, представником Міністерства закордонних справ та у справах Співдружності (згідно з рішеннями ЄСПЛ, оголошеними в 2016–2015 рр., щодо заяв: 76874/11; 38395/12; 62498/11; 76760/10; 5201/11; 44547/10; 16667/10; 57592/08) [13].

За результатами аналізу завдань окремих структурних одиниць Уряду Великобританії та Комісії рівності і прав людини можна зобразити структуру національного інституту у справах ЄСПЛ Великобританії (рис. 2).

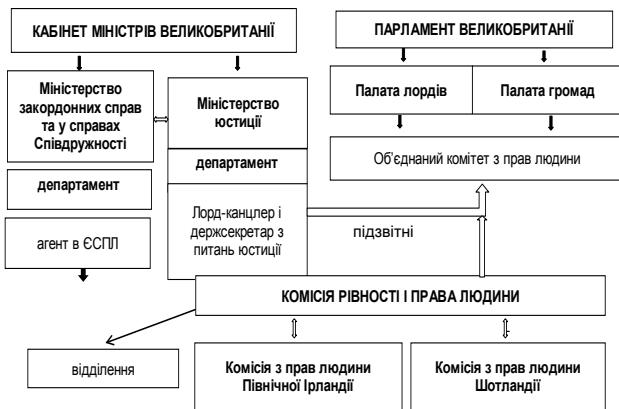

Рис. 2. Структура національного інституту у справах ЄСПЛ Великобританії

Структура інституту Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини розгалужена: діяльність Уповноваженого забезпечує Секретаріат Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, який утворюється у складі центрального апарату Міністерства юстиції України; на регіональному рівні забезпечують діяльність представники Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, що працюють у складі Головного управління юстиції Міністерства юстиції в Автономній Республіці Крим, обласних, Київському та Севастопольському міських управліннях юстиції та очолюють регіональні відділення Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини (рис. 3) [14].

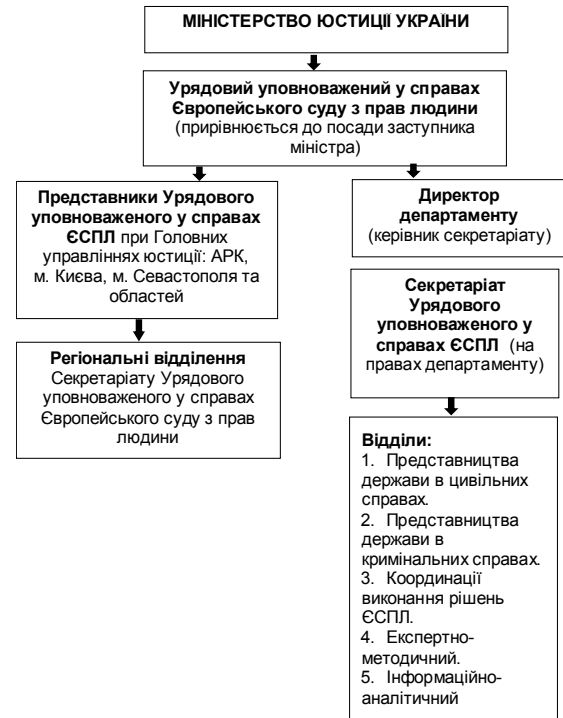

Рис. 3. Структура інституту Урядового уповноваженого України у справах ЄСПЛ

Основними завданнями Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини є: забезпечення представництва України в ЄСПЛ під час розгляду справ про порушення нею Конвенції, справ за заявами України стосовно порушення Конвенції іншими Договірними Сторонами, а також як третьої сторони під час розгляду справ за заявами громадян України або юридичних осіб – резидентів України проти інших Договірних Сторін; координація роботи, пов'язаної з підготовкою матеріалів для розгляду справ у ЄСПЛ та виконанням його рішень, співпраця з цією метою з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями; підготовка і внесення на розгляд Суду необхідних матеріалів, участь у слуханні справ, які ним розглядаються; інформування Комітету міністрів Ради Європи в установленому ним порядку про хід виконання Україною рішень ЄСПЛ у справах, в яких Україна є стороною; виявлення причин порушення Конвенції, розроблення пропозицій щодо їх усунення та недопущення порушень у майбутньому; організація роботи із створення необхідних умов для проведення Судом розслідування у справі про порушення Конвенції та вжиття заходів відповідно до Регламенту ЄСПЛ; подання необхідної інформації уповноваженим особам, які проводять перевірку дотримання Конвенції; підготовка щорічних звітів про результати діяльності [15].

Секретаріат Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини здійснює юридичну експертизу всіх законопроектів, а також підзаконних нормативних актів, на які поширюється вимога державної реєстрації, на відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, за результатами чого готує спеціальний висновок [16].

Представники Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини відповідно до покладених завдань: координують роботу регіональних відділень; відповідають на запити Урядового уповноваженого та Секретаріату Урядового уповноваженого у справах ЄСПЛ. Основними завданнями регіональних відділень є: виконання доручень Урядового уповноваженого та Секретаріату стосовно збирання і вивчення фактів та доказів у конкретних справах, що стосуються заявлених порушень Україною положень Конвенції, посилання на які містяться у запитах ЄСПЛ до Урядового уповноваженого; інформування населення про положення Конвенції та практику ЄСПЛ; проведення індивідуальних консультацій громадян з основних положень Конвенції і процедури подачі, прийняття і розгляду заяв ЄСПЛ; здійснення роз'яснювальної

роботи серед посадових осіб місцевих органів виконавчої влади, працівників суду та прокуратури, органів місцевого самоврядування про суть, призначення і зміст Конвенції та протоколів до неї, про особливості застосування Конвенції та практики Європейського суду з прав людини як джерела права; участь в організації та проведенні семінарів з питань роз'яснення, тлумачення і застосування положень Конвенції [17].

Представництво інтересів України в ЄСПЛ здійснюється одноособово Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини або виконувачем його обов'язків (згідно з рішеннями ЄСПЛ, оголошеними в 2016–2015 рр. у заявах: 15509/12; 26581/06; 15102/10; 53865/11; 26581/06; 53863/11; 53865/11; 51151/10; 20806/10; 5212/13; 5425/11; 12222/09; 45797/09; 22251/08; 55749/08 та ін.) [18].

На основі критеріїв поділу моделі на структуру інституту, основні принципи функціонування, основні інституційні завдання, взаємодію з різноманітними суб'єктами порівняємо структурно-організаційні засади діяльності німецької, англійської та української моделей національних інститутів у справах ЄСПЛ (див. таблицю).

Моделі національних інститутів у справах ЄСПЛ

Критерії поділу		Моделі національних інститутів у справах ЄСПЛ		
		німецька	англійська	українська
Структура інституту		Див. рис. 1	Див. рис. 2	Див. рис. 3
Основні принципи функціонування		Централізація; відсутність субординації між центральним і регіональним рівнями; колегіальне представництво в ЄСПЛ; пріоритетним є захист прав людини і основоположних свобод	Децентралізація (наявність двох незалежних структур органів виконавчої влади), одноособове представництво в ЄСПЛ; баланс пріоритетів у захисті інтересів держави та прав людини	Централізація, чітка ієрархія та субординація між центром і регіональним рівнем, одноособове представництво в ЄСПЛ; пріоритетним є захист інтересів держави
Основні інституційні завдання	на центральному рівні	Представництво в ЄСПЛ; моніторинг виконання рішень ЄСПЛ; робота над розвитком прав людини згідно з Конвенцією; підготовка щорічних звітів	Представництво в ЄСПЛ; координація виконання рішень ЄСПЛ та забезпечення доступу до інформації про виконання рішень; координація з підготовки універсального періодичного огляду для ООН; надання юридичної допомоги в межах компетенції; представлення осіб у судовому процесі; перевірка дотримання прав людини; звернення до суду щодо скасування незаконних актів; проведення розслідування, надання оцінки діяльності установ; звітування Об'єднаному комітету з прав людини	Координація підготовки та представництва в ЄСПЛ; координація виконання рішення; інформування Комітету Міністрів Ради Європи про виконання рішень ЄСПЛ; виявлення причин порушення Конвенції та розроблення пропозицій щодо їх усунення; юридична експертиза нормативно-правових актів (проектів); щорічне звітування про результати діяльності
	на регіональному рівні	Координація питань європейського права та європейської політики		Виконання доручень вищої інстанції; інформування та роз'яснення положень Конвенції та практики ЄСПЛ

Взаємодія з різноманітними суб'єктами:	Нац.	Німецький інститут з прав людини	Об'єднаний комітет з прав людини; Комісія рівності з прав людини	-
	Між-пер.	ЄСПЛ; Рада Європи; ООН, Європейський Союз	ЄСПЛ; Рада Європи; ООН, Європейський Союз	ЄСПЛ, Комітет Міністрів Ради Європи

Наведені в таблиці дані свідчать про те, що за критеріями поділу порівнювані моделі відрізняються. Українська модель, на відміну від німецької та англійської, має розгалужену структуру інституту, чітку ієрархію та субординацію. Схожим у структурі інститутів є підпорядкованість Міністерству юстиції та наявність структурних одиниць: управлінь, департаментів, відділень, регіональних відділень. За принципами функціонування українська модель більше схожа на німецьку, оскільки основні функції централізовані та сконцентровані в Міністерстві юстиції, однак відмінним є одноособове представництво в українській моделі та колегіальне – в німецькій. Суттєво відмінною рисою є децентралізована англійська модель, яка представлена двома незалежними структурними органами виконавчої влади: Міністерством закордонних справ та у справах Співдружності та Міністерством юстиції, що входять до складу Уряду Великобританії, та Комісією рівності з прав людини.

Значна відмінність української моделі спостерігається в інституційних завданнях, яка полягає у здійсненні юридичної експертизи нормативно-правових актів (проектів). Однаковими інституційними завданнями досліджуваних моделей є представництво в ЄСПЛ; виконання рішень ЄСПЛ; звітування про результати діяльності.

За критерієм поділу “взаємодія з різноманітними суб'єктами на міжнародному та національному рівнях” убачаються схожість німецької та англійської моделей і суттєва відмінність української, оскільки на національному рівні в Україні відсутня незалежна національна установа із захисту прав людини та на міжнародному рівні Урядовий уповноважений України у справах Європейського суду з прав людини здійснює представництво інтересів держави лише в ЄСПЛ і Комітеті Міністрів Ради Європи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Ураховуючи різні визначення терміна “модель”, наведено критерії поділу моделі націо-

нальних інститутів у справах Європейського суду з прав людини, а це: структура інституту, основні принципи функціонування, основні інституційні завдання, взаємодія з різноманітними суб'єктами. На основі критеріїв поділу проаналізовано структурно-організаційні засади діяльності німецької, англійської та української моделей національних інститутів у справах ЄСПЛ, що дало можливість виокремити такі особливості української моделі.

Для інституту Урядового уповноваженого України у справах ЄСПЛ характерним є розгалужена структура, чітка ієрархія та субординація.

Відсутні завдання із забезпечення представництва інтересів держави в комітетах ООН та інших доступних міжнародних інститутах.

У німецькій моделі представництво здійснюється переважно колегіально, в українській – одноособово.

Відмінністю від двох інших моделей є наявність експертно-методичного відділу у Секретаріаті Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини.

Головною відмінністю української моделі від німецької та англійської є відсутність на національному рівні незалежного державного органу із захисту прав людини та основоположних свобод.

Відповідно можна визначити основні шляхи удосконалення інституту Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини. Це: відокремлення експертно-методологічної діяльності від інституту Урядового уповноваженого України у справах Європейського суду з прав людини; створення незалежних національних установ із захисту прав людини.

Предметом подальших наукових досліджень у цьому напрямі може стати поглиблене дослідження основних інституційних завдань національних інститутів у справах ЄСПЛ та особливостей їх взаємодії з різноманітними суб'єктами: національними парламентами; Комітетом Міністрів Ради Європи; інститутами громадянського суспільства та іншими.

Список використаних джерел

1. Бегай І. Основні теоретичні складові сучасних моделей державного управління / І. Бегай // Держ. упр. та місц. самоврядування. – № 2. – 2015. – С. 16–26.
2. Хорошенюк О. В. Моделі організації публічної служби: порівняльний аналіз та пропозиції для України / О. В. Хорошенюк // Держ. упр.: теорія та практика. – № 1. – 2014. – С. 140–150.
3. Васильєва О. І. Трансформація регіонального управління в умовах реформування владних відносин в Україні: автореф. дис. ... д-ра наук держ. упр.: 25.00.02 / Васильєва О. І.; НАН України, Рада по вивч. продукт. сил України. – Київ, 2010. – 31 с.
4. Organisationsplan (Stand: 8 Februar 2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bmjbv.de/SharedDocs/Downloads/DE/Organisationsplan/Organisationsplan_DE_20160102.pdf?__blob=publicationFile&v=17
5. Aufgaben und Organisation des Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bmjbv.de/SharedDocs/Downloads/DE/Organisationsplan/AufbauOrgBroschuere_DE_20140701.pdf?__blob=publicationFile&v=4
6. Офіційний веб-сайт Федерального міністерства юстиції та захисту прав споживачів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bmjbv.de/DE/Themen/Menschenrechte/EntscheidungenEGMR/EntscheidungenEGMR_node.html
7. Hudoc European Court of Human Rights /Respondent State: Germany [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"respondent":\["DEU"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
8. Офіційний веб-сайт Комісії рівності і прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.equalityhumanrights.com/about-us/about-commission/our-vision-and-mission>
9. Overarching principles – Framework Document [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/documents/aboutus/overarching_principles_2013.pdf
10. Responding to human rights judgments Report to the Joint Committee on Human Rights on the Government response to human rights judgments 2013–14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/389272/responding-to-human-rights-judgments-2013-2014.pdf
11. UUnited Nations Universal Periodic Review Mid Term Report of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the British Overseas Territories, and Crown Dependencies (2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/418272/uk-upr-mid-term-report-2014.pdf
12. Equality and Human Rights Commission (EHRC) Governance Framework Revised September 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.equalityhumanrights.com/sites/default/>

References

1. Behej, I. (2015) "Osnovni teoretychni skladovi suchasnykh modelej derzhavnoho upravlinnia", *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriadvannia*, vol. 2, pp. 16–26.
2. Khorosheniuk, O.V. (2014) "Modeli orhanizatsii publichnoi sluzhby: porivnial'nyj analiz ta propozytsii dlia Ukrainy", *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka*, vol. 1, pp. 140–150.
3. Vasyli'eva, O.I. (2010) "Transformatsiia rehional'noho upravlinnia v umovakh reformuvannia vladnykh vidnosyn v Ukraini", doktor Thesis, Derzhavnoho upravlinnia, NAN Ukrainy, Rada po vyvch. produkt. syl Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
4. Organisationsplan (Stand: 8 Februar 2016), available at: http://www.bmjbv.de/SharedDocs/Downloads/DE/Organisationsplan/Organisationsplan_DE_20160102.pdf?__blob=publicationFile&v=17
5. Aufgaben und Organisation des Bundesministeriums der Justiz und für Verbraucherschutz, available at: http://www.bmjbv.de/SharedDocs/Downloads/DE/Organisationsplan/AufbauOrgBroschuere_DE_20140701.pdf?__blob=publicationFile&v=4
6. Ofitsijnyj veb-sajt Federal'noho ministerstva iustytzii ta zakhystu prav spozhyvachiv, available at: http://www.bmjbv.de/DE/Themen/Menschenrechte/EntscheidungenEGMR/EntscheidungenEGMR_node.html
7. Hudoc European Court of Human Rights /Respondent State: Germany, available at: [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"respondent":\["DEU"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
8. Ofitsijnyj veb-sajt Komisii rivnosti i prav liudyny, available at: <http://www.equalityhumanrights.com/about-us/about-commission/our-vision-and-mission>
9. Overarching principles – Framework Document, available at: http://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/documents/aboutus/overarching_principles_2013.pdf
10. Responding to human rights judgments Report to the Joint Committee on Human Rights on the Government response to human rights judgments 2013–2014, available at: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/389272/responding-to-human-rights-judgments-2013-2014.pdf
11. United Nations Universal Periodic Review Mid Term Report of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the British Overseas Territories, and Crown Dependencies (2014), available at: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/418272/uk-upr-mid-term-report-2014.pdf
12. Equality and Human Rights Commission (EHRC) Governance Framework Revised September (2015), available at: http://www.equalityhumanrights.com/sites/default/files/publication_pdf/2015%20Governance%20Framework%20Update%20Sept%202015.pdf
13. Hudoc European Court of Human Rights / Respondent State: United Kingdom, available at: <http://hudoc.echr.coe.int/>

- files/publication_pdf/2015%20Governance%20Framework%20Update%20Sept%202015.pdf
13. Hudoc European Court of Human Rights / Respondent State: United Kingdom [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"respondent":\["GBR"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
 14. Про затвердження Положення про представника Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини і регіональне відділення Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] : Наказ Мініюсту. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0044323-07>
 15. Положення про Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF>
 16. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>
 17. Про затвердження Положення про представника Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини і регіональне відділення Секретаріату Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] : Наказ Мініюсту. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0044323-07>
 18. Hudoc European Court of Human Rights / Respondent State: Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"respondent":\["UKR"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
 14. Nakaz Min'iustu (2007) "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro predstavnyka Uriadovoho upovnovazhenoho u spravakh Yevropejs'koho sudu z prav liudyny i rehional'ne viddilennia Sekretariatu Uriadovoho upovnovazhenoho u spravakh Yevropejs'koho sudu z prav liudyny", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0044323-07>
 15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2006), "Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Polozhennia pro Uriadovoho upovnovazhenoho u spravakh Yevropejs'koho sudu z prav liudyny", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF> (Accessed 10 March 2016)
 16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2006), The Law of Ukraine "Pro vykonannia rishen' ta zastosuvannia praktyky Yevropejs'koho sudu z prav liudyny", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> (Accessed 02 December 2012).
 17. Nakaz Min'iustu (2007) "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro predstavnyka Uriadovoho upovnovazhenoho u spravakh Yevropejs'koho sudu z prav liudyny i rehional'ne viddilennia Sekretariatu Uriadovoho upovnovazhenoho u spravakh Yevropejs'koho sudu z prav liudyny", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0044323-07>
 18. Hudoc European Court of Human Rights / Respondent State: Ukraine, favailable at: [http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"respondent":\["UKR"\],"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{)